

Dat in Nederland een predikant van de Chr. Ref. Church WEL gepreikt heeft in één van onze kerken, is misschien de Danhof's commissie een doorn in het oog. Ons niet. Want wij zitten onder geen stok, en zijn zoo kinderachtig niet. Wij hadden met de Chr. Ref. Church correspondentie vóór 1942, en WIJ zijn geen haar veranderd. Veranderd is alleen de groep Ridderbos-Grosheide e.s. (een nieuwe formule, een nieuw kerkrecht). Wel wisten wij, dat personen en redacteuren uit de Chr. Ref. Church hadden verklaard: geen correspondentie hebben we met die kerken, die b.v. prof. Greijdanus en „cand.” H. J. Schilder weigerden in de woestijn te zenden, doch integendeel hen bleven in hun ambt erkennen, maar wij wisten ook wat die reisgenoot opmerkte, die stem van die personen is nog geen stem der kerk. We wisten wel, dat de Chr. Ref. Church destijds 1905 had geaprobeerde, maar 1905 was vóór 1942 geen bindend stuk, expresselijk te beamen. Bovendien stond, en dat wisten we ook, de Chr. Ref. Church een beetje in de kou met haar ijver voor 1905, want dat stuk is inmiddels weggeblazen in Nederland. In Amerika staat men nog geschaard (vanwege de continuïteit, die wij heeten verloochend te hebben) om 1905, en — het is er niet meer, de continuïteit is maar verbeelding. Ook wisten we, dat tijdens een z.g. oecumenische synode, een paar theologen van de Chr. Ref. Church zich een merkwaardig kort oogenblikje hebben bezig gehouden met het nieuwe, het 4e formulier van eenigheid, dat de groep Ridderbos-Grosheide heeft aanvaard, onder den weidschen naam „vervangingsformule”, en dat ook zij hebben meegewerkt aan het besluit, dit nieuwe stuk den „oecumenischen” zegen te geven. Maar zelfs dat heeft ons niet doen waarschuwen tegen den predikant der Chr. Ref. Church, die in Nederland van ónze preekstoel het woord heeft bediend; want we bedachten, dat de besluiten van zoo'n „oecumenische synode” nog moeten geratificeerd worden door de landelijke kerken, en niet zóó maar binden. Dat is door die „oecumenische synode” zelf verklaard. Want ge kunt het bij de Ridderbussen, en nu ook bij de Danhof's, krijgen zoo ge 't hebben wilt. Den éénen keer heet het (als ze ons ermee weg kunnen werken): synodebesluiten gelden dadelijk altijd en overal onvoorwaardelijk, zoolang ze niet herroepen zijn; en een ratificatierecht is 'n ongereformeerde vondst van K. S.; en Berkouwer ondertekent dit fraais dan maar weer gewillig, en Aalders knikt ja. Den anderen keer (als 't zoo te pas komt) redeneeren ze evenwel nèt als K. S., en verklaren, dat het ratificatierecht wél bestaat, en dat daarom de besluiten der oecumenische synode niet binden, tenzij de mindere vergaderingen ze ratificeeren. En dan zit Berkouwer er ook weer bij, en Aalders eveneens. En de heele zaak wordt belachelijk, alleen zet de synodale commissie een hooge borst tegen hen, die art. 31 onderhouden. Niet vanwege onze leer of kerkrecht, maar om de vrienden. Maar goed, wij waren nuchter genoeg om te bedenken: het „oecumenische” besluit inzake het 4e formulier van Ridderbos' kerk is nog niet geratificeerd door de Chr. Ref. Church; laat dien dominee uit Amerika gerust bij ons preeken.

Maar in Amerika zegt de commissie: niet eens laten spreken! Geen voorlichting! Kerkeraleden, vraagt toch niet, wat er eigenlijk gebeurd is. Vrij onderzoek? Neen, neen, daar hebt ge uw synodale commissie voor!

Nu zijn wij niet van plan, als kerkelijk bedelaar naar Amerika te komen. Wij zullen deze leiders-van-boven-af niet vragen om „de gunst”. Wij weten precies, welke adviezen, zoowel in 1938/9 als nu in 1947, uit Amsterdam gegeven zijn en worden, en bedroeven ons over hen, die weten moeten, dat de Amsterdamsche informaties van 1938/39 op alle punten door de feiten zijn beschaamd geworden, terwijl de leiders toch aan het Amsterdamsche leibandje blijven loopen.

Maar wat onze aanklacht tegen hen is, dat is: hun gemakkelijk luisteren naar onverantwoordelijke lasterpraat (zoals van dr Aalders). Men heeft (weer dr Aalders) de Chr. Ref. pers wijs gemaakt, dat de synode van '42 de algemeene genade had gered. Het was onwaar, want de Toelichting (1) op de besluiten (‘n officieel stuk) verklaarde: om den naam „genade” ging het ons niet.

En daar ging het óns juist wél om. Dat is de eene onware informatie. De andere was: wie niet zegt: „wedergeboren”, die moet er uit, niet waar, amerikaansche broeders? Ze zeiden: ja!, maar in '46 werd óók „te wederbaren” goed gevonden. En zoo kunnen we verder gaan. En toch maar gelooven wat de V.U.-vrienden zeggen?

We gaan tegenover zoo'n politiek van vrees-voor-de-kennis-der-feiten (!) en tegenover zóó'n vlot applaus aan onverantwoordelijk gepraat-achter-den-rug kalm verder. Een kerk, die door haar eigen commissies zich er van aflat houden, na te gaan, wie in Nederland veranderd is, en wie niet, kan die correspondentiezaak wel overlaten aan „de leiders”, maar bewijst dan meteen, dat ZULK een correspondentie geen zaak der kerk meer is en welkig om 't lijf heeft.

Het ambt der geloovigen, als het ontwaakt, het eenige middel, dat de Chr. Ref. Church van de hiërarchie kan bevrijden. Wie we van het volk bereiken kunnen, die zullen we de feiten doen weten.

EERSTE CONTACTEN EN BEWEGINGEN.

Tot mijn groote voldoening zijn reeds allerlei contacten hernieuwd of gelegd. Bij aankomst van de boot in New York waren niet alleen ds B. Kok en br Doezeema, maar was ook br v. Genders, die den vorigen keer de oostelijke helft van de tournee geregeld en mij geherbergd had, aanwezig. Het was een genot hen allen te ontmoeten voor de zooveelste maal.

Niet minder was het verheugend, aanstonds te kunnen spreken over de kerkelijke „moeilijkheden”. Reeds binnen 24 uur hadden we o.a. met twee predikanten der Chr. Ref. Church de zaak kunnen „doornemen”. Eén hunner bleek door de vragen die hij stelde (vragen is soms 't beste bewijs van weten) alles te weten wat in de kwestie kardinaal heeten mag; hij wist er meer van dan menig predikant in Nederland en de ander behoefde niet eens meer te vragen. Want die wist alles al haarfijn. Het gesprek was beide malen een verkwikking. Men behoeft zich van synodocratische zijde geen illusies te maken; ongetwijfeld gelukte het, helpers te vinden. Maar een discipel vindt men hier nergens. In dit opzicht staat het in Amerika nog beter ervoor dan in Nederland.

Van de eerste dagen had ik graag iets meer verteld, maar de tijd ontbreekt. Misschien kan er later een woordje over volgen. Volgende week allicht een dag tijd voor een schrijftafel. We schrijven vandaag (hier ten minste nog) 28 Augustus. Per auto reizen we naar Grand Rapids. Wie de kaart beter kent dan ik tot nu toe, zal zich interesseeren voor het feit, dat we vandaag Nieuw-Libanon, Nassau, Canaan, Amsterdam, Geneve, Syracuse, Batavia gepasseerd of genaderd zijn. Morgen hopen we de Niagara-water-vallen te hooren brullen. Vandaar gaat de reis naar Grand Rapids. De Hoeksema's kerk zal daar de eerste zijn, die daar voor de stem der vrijgemaakten ruimte maakt. Ofschoon ds Hoeksema niet in alles denkt als wij (behoudens mogelijkheid van terminologisch verschil), is hij toch niet zoo dwaas te concludeeren: we hebben met die Geref. Kerken in Nederland, die prof. Greijdanus aan de tafel ontvangen kunnen, geen correspondentie, derhalve — we laten hem niet spreken of preeken. Zoo dwaas redeneert de Chr. Ref. Church anders ook niet, maar dezen keer heeft de angst voor overplanting der kwestie (en nog wat) haar leiders zóó te pakken, dat ze hun ééndags-argumentatie hebben uitgevonden voor de gelegenheid. — Er is vandaag gesproken over de mogelijkheid, om, als de H.H. Meyster en Brillenburg Wurth a.s. Donderdag óók nog in Grand Rapids zijn mochten, hun openlijk te inviteeren mij openlijk tegen te spreken als ik onwaarheid spreek. Voor het bieden van deze gelegenheid aan hen heb ik me, stel dat ze er nog zijn, bereid verklaard. Als er van die „samen-spreking” iets komt (publiek!) hoop ik er van te vertellen. So long.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

DUS TOCH TWEEËRLEI EVANGELIE?

In de „Gereformeerde Kerkbode” voor de classes Barendrecht en Dordrecht van 23 Aug. '47 schrijft ds B. Wentseel te Ridderkerk over: *Eén Evangelie of twee?* Hij bestrijdt daarin ds J. C. Woelderink, die van dr E. Smilde's boek geschreven had, dat daarin door den schrijver als vanzelfsprekend en critiekloos aanvaard wordt, dat er een evangelie is voor de wereld en een ander voor de kerk, dus niet één voor beide. Bij zijne bestrijding verwijst hij dan naar de Dordtsche Leerregels III/IV 8 vv., en zegt o.m.: „We dienen bij het éne evangelie dus stellig onderscheid te maken zonder daarbij van twee evangelies te spreken.... De vaderen laten de logica in God echter onaangetaast. En wat het evangelie en zijn bediening betreft staat het in zekere zin zo, dat er een evangelie is met de Geest der aanneming geladen en een evangelie, zonder die Geest der aanneming des geloofs, een ledig evangelie ter verdoemenis, wijl het verworpen wordt”.

Onwillekeurig vragen we: zijn dat geen twee Evangelies? Zijn een vol ei en een leeg dop hetzelfde? Maar hoe kan nu een ledig evangelie verworpen worden en ter verdoemenis werken? Een ledig evangelie is toch niets? Slechts wat iets is, kan iets uitwerken, zoo niet ten goede, dan ten kwade. Dan valt dus de schuld voor de ongelooovigen weg. Want hun wordt dan het Evangelie niet gepredikt, dat zij dus ook niet kunnen verwerpen.

Hoe geheel anders leert onze Heiland het, als Hij zegt: Die Mij verwerpt en Mijne woorden niet ontvangt, heeft die hem oordeelt: het woord dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordeelen ter laatste dage, Joh. 12:48. Tot hen is dus geen leeg woord gesproken, en zij hebben niet een leeg woord ontvangen of gehoord, maar een woord vol kracht, dat hen oordeelen en voor eeuwig in het verderf werpen kan. Vgl. ook II Cor. 2:16. Da B. Wentseel beroept zich op Dordtsche Leerregels III/IV, 11 vv., waar gezegd wordt, dat God bij de uitwerking van Zijn welbehagen in de uitverkorenen „niet alleen het

Evangelie hun uiterlijk doet prediken en hun verstand krachtiglijk door den Heiligen Geest verlicht maar Hij dringt ook in tot de binnenste deelen des menschen met de krachtige werking deszelfden wederbarenden Geestes”. Maar daar wordt niets er van gezegd, dat het Evangelie nu gevuld wordt, dat het eerst leeg was, maar nu door de kracht des Geestes beziel en sterk gemaakt wordt. Niets daarvan. Dat is ook een geheel foutieve voorstelling. Aan dat Evangelie zelf wordt daardoor niets veranderd. Maar wat is wel het geval door die Geesteswerking? Dat zeggen deze Leerregels daar verder: „Hij opent het hart, dat gesloten was. Hij vermurwt dat hard is; Hij besnijdt dat onbesneden is”. Dus maakt Hij dat er opening, een toegang in het hart van den mensch komt, waardoor dat Evangelie kan binnenkomen. Dat is toch heel wat anders. Als iemand niet door een muur een huis kan binnenkomen, maar een ander breekt dan in dien muur een gat, waardoor hij wel naar binnen kan dringen, heeft deze andere man toch niets aan dien eerste veranderd, hem niet sterker gemaakt of zoo iets, hem kracht gegeven. Men moet hier goed onderscheiden. Deze werking des Heiligen Geestes is eene bij het Evangelie bijkomende werking, die niet dat Evangelie verandert, vol of krachtig maakt, want dat is dat Evangelie reeds door de kracht des Heiligen Geestes, Joh. 6:61; Hebr. 4:12, maar waardoor opening in het zondars-hart wordt gemaakt voor het Evangelie, zoodat het nu in dat hart indringt.

Hier de dingen recht te zien en recht voor te stellen is zoo noodig, om niet door eigen onhelder denken en voorstellen mysteries te zien waar die toch niet liggen, en om de beteekenis van de Evangelieprediking recht te verstaan, en ook de ontzettende zonde voor dat Evangelie te verwerpen. Dan eerst kan de heilige ernst der Evangelieprediking ingezien worden, zoowel ten aanzien van den prediker zelve, als met betrekking tot den hoorder. Eénzelfde Evangelie doet God voor allen prediken. Wie dat niet aannemen, verwerpen niet een leeg Evangelie, maar het ééne, volle, krachtige Evangelie Gods, door de boosheid huns harten. Die het wel geloovig aannemen, doen dat doordat de Heilige Geest hunne harten breekt en voor dat Evangelie opent. Dordtsche Leerregels III/IV, 8—11; I, 6.

4 Sept. '47.

S. GREIJDANUS.

HEEREN OF BROEDERS?

VIII.

Deze week zouden we nader ingaan op de Zwolsche reactie op dat gedeelte van het Groningsche rapport, dat we gemakshalve maar zullen noemen „Breda”.

We zagen reeds, hoe onzakelijk en onwaar Zwolle was in het betoog, waarin men trachtte te ontkennen, dat ons een oordeel, rakende onzen staat voor God, getroffen had. Men sprak van onze „kerkelijke inzichten”, hoewel de schorsende en afzettende synode uitdrukkelijk had ontkend, dat verschil van inzicht de houding en het optreden van K. S. had beïnvloed. Het was immers bij hem „onwil”, een verachting der kerkelijke orde etc. (zie vroegere artikelen).

Doch nu komt het fraaie. Zwolle gaat klagen over ons besluit en over het rapport der commissie. Ze heeft eerst ontkend, dat van gindschen kant men óns in onzen staat voor God geoordeeld had. En dat deel van het betoog was al volkomen dwaas. Maar nu keert Zwolle de rollen om, en suggereert, dat wij hen rekenen buiten het Koninkrijk Gods te staan. Luister maar:

„Wij verkeeren echter in twijfel, of niet juist Gij van Uw zijde ons rekent buiten het Koninkrijk Gods te staan. Er komen in het door U ons toegezonden rapport uitdrukkingen voor, die ons ontsteld hebben”. Dan volgt een weergave van het schrijven van Breda, met de de vorige week genoemde teksten, waarop Zwolle vervolgt: „Op dit schrijven heeft het rapport geen ander antwoord, dan dat de „kruimkens” ook den honden toevallen, en dat onder „honden” te verstaan zijn degenen, die voor geen enkel medicijn toegankelijk zijn, wat bij ons, generaal genomen, nog niet definitief gebleken is. Bijna nog sterker spreekt het volgende: wanneer de Kerkeraad van Breda er op wijst, dat men een geloovige en een ongelooovige niet onder één juk mag plaatsen, wordt in het rapport geantwoord: „Maar indien een correspondentie geopend wordt, die het recht des Heeren trouw bedient, is hiervan geen sprake, en kan gehoopt worden op deze vrucht, dat geloovigen, die nu nog eenzelfde ploeg trekken met wie ons uitwerpen, ophouden met dit door Paulus veroordeeld bedrijf”. Welke andere conclusie kan daaruit getrokken worden, dan dat er onder ons misschien nog wel enkele geloovigen zijn, maar dat wij niet meer als een kerk, als een vergadering van geloovigen, kunnen aangemerkt worden?” Zwolle vraagt dan in dit opzicht eerst klaarheid, omdat anders van een samenspreking geen heil is te verwachten.

Nu zijn we van gindschen kant wel het een en ander gewoon geraakt, helaas. Toch doet het altijd weer pijn, als je zulke reacties onder de ogen krijgt. Want ik vraag nu toch — onder verwijzing naar het arti-

kel van v ginds nie moeite n. Waarom woord? daartoe toch niet waarover gelezen e nu? De Zwolle g verwijzing kens”, medicijn gens on ginds nog Dat is, v Breda in

Nu ma slaan en een h zoo in een Had Gref dan de Heeft Zw ACHT I WORDT gelezen, richt inza ingeleid Heeft Zw deze verv ciaal betr (Verlede van de v men aan vervuld v broederba gelezen v o m i e Ook niets ge o p e sub 9)?

Zwolle men hee groote br

Want z terpretati genera (immers ginds gee verbaast ke ander dan dat b loovigen z ring van

Onze s kan te v zullen bli doen, zoo toestand den ons z zien van wat gebl trent hun

Daarva m i s s e a l s g e van gelo

Als ik z kelingen, verhard is misschien de groep als verga Als volge verharding nog een n haalt verzele tegen e geloof he schamen, Ik wil ge grenst des men ander eigen „m s p r o k

Misschie conclusie zake de b samenhang port acht volgens d ken dan e enkele ge Zwolle ha het tegen generaal p blijk gege

En bove ten passag commissie pondentie, over de sy